

§ 1 og § 8. Motiverne dertil lyde ganske vakkert. Det er noget, vi alle her have et ret levende Indtryk af, at Jærnbaneforhandlingerne ere noget sejgt noget, noget, der træder i Langdrag og bliver meget besværligt; de krydse mange andre Hensyn, ja slaa endog somme Tider Partier i Stykker og give Anledning til Sammensværgelser for at gennemføre forskellige Forslag samtidig. Jeg indrømmer, at der er noget i den Tale, at vi vilde slippe lettere over Jærnbaneforslagene, hvis vi havde nogenlunde fastslaaede Regler, men jeg forstaar ikke, at dette skulde føre til, at Administrationen skulde være Herre over den Sag, og paa dette Punkt maa ogsaa jeg tilstaa, at Motiverne til den ærede Ministers Forslag rigtignok ere meget magre. Motiverne til, at der skal gives almindelige Regler, ere ret kørne, og jeg kan indrømme adskilligt af, hvad der er sagt i dem, men naar den ærede Minister skal til at motivere, hvorfor Administrationen skulde have den Raadighed, som Lovgivningsmagten hidtil har haft, saa glipper det, saa er der ikke noget i Motiverne, der egentlig er værd at rejse sig for, og Ministeren kan da heller ikke, tror jeg, opdrive gode Motiver til et saadant Forslag. Jeg skal ikke benægte, at en saadan Ordning, som her er foreslaaet i § 1, meget vel kan eksistere. Saa vidt mig bekendt, er der Steder i Verden, hvor Administrationen har en saadan Myndighed, og for saa vidt er der jo heller ikke noget abnormt i, at det foreslaas her, men jeg vil dog sige, at efter den Udvikling, vi have haft her i Landet med Hensyn til Jærnbaner, synes det mig ganske aparte, om Lovgivningsmagten efter nu i mange Aar at have slyset med disse Sager skulde ville afgive dem til Administrationens fri Raadighed. Man siger nok, at det er kedeligt med alt dette Jærnbanebrøl, vi have her i Folketinget, men jeg vil dog gøre opmærksom paa, at her er ogsaa store Interesser fremme. Vi havde forleden Lejlighed til at beskæftige os med Jærnbanejager og bleve der opmærksomme paa, hvilket uhyre Terrain de omplænde, og at den finansielle Betydning af Jærnbanebudgettet er saadant noget som $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{4}$ af Statsindtægterne. Naar vi saa Jærnbanebudgettet i dets Helhed ind paa Finansloven, vil det repræsentere i det mindste $\frac{1}{4}$ af Statens samlede Indtægter. Det

er altsaa nok værd at have nogen Ueflighed for en saa stor Gren af Landets Interesser, og naar Udviklingen nu har været saaledes her i Landet, at Rigsdagen altid har beskæftiget sig dermed, saa ser det lidt underligt ud, at Rigsdagen nu skulde sætte sig ud af Spillet der, og navnlig ser det lidt underligt ud i nærværende Øjeblik. I saa Henseende maa jeg sige, at min Forundring deler sig mellem den ærede Minister og den ærede Ordfører. Jeg kan følge den ærede Ordfører ret langt i Retning af at diskutere saaglig om disse Sager, men jeg forstaar ikke, at den ærede Ordfører og hans Venner i nærværende Øjeblik kunne være oplagte til at afgive saa stort et Omraade som det, her er Tale om, til Administrationen. Nu er jeg vel opmærksom paa, at Flertallet gør forskellige Indskrænkninger, som maatte reelt nogenlunde kunne slaa til, men principielt kan det Mindretal, som den ærede Ordfører har ført Ordet for — det er vel rettere Flertallet, han fører Ordet for, idet Mindretallet af Højre jo ogsaa er med til at give en saadan Bevillingsmyndighed — ikke sige andet, end at Rigsdagen efter i en Aarrække at have været med til at give Koncessioner til Jærnbaner nu skal give Afkald paa denne Rettighed, og det i et Øjeblik, hvor det synes mig, at navnlig dette Ting med særlig Omhu skulde vogte over alle Rettigheder. Vi have saa vist ingen Grund til i dette Øjeblik, hvor Administrationen søger paa saa mange Omraader at erobre Terrain fra Lovgivningsmagten, herfra at støtte disse Bestræbelser fra Administrationens Side. Om der vil vindes noget væsentligt for Jærnbanevesenets Udvikling ved, at Administrationen bliver Herre over Koncessionernes Givelse, er jeg ikke ganske sikker paa. Det er nok muligt, at adskillige Projekter vilde komme hurtigere igennem, naar de kunde blive fri for at gaa gennem Skærnsilden paa Rigsdagen, men paa den anden Side er den Mulighed heller ikke udelukket og ligger maatte endog saa ganske nær, at Udviklingen af vort Jærnbanevesen saa vilde blive for doctrinær. I det hele har jo Jærnbaneadministrationen haft Tilbøjelighed til at udvikle sig noget absolutistisk, noget doctrinært og i høj Grad bureaukratisk — jeg tror at turde bruge disse Udtryk,